Bygga utan att störa sjukhuset – Logistiken bakom ett komplext byggprojekt

Av Isak Henningsson (Juni 2026)

I takt med att städer förtätas och byggnation i större utsträckning sker i närheten av kritisk infrastruktur ökar kraven på planering och logistik. Särskilt utmanande är byggprojekt som genomförs samtidigt som omgivande verksamheter måste fortsätta fungera utan avbrott. Ett tydligt exempel är sjukhusbyggnation, där ambulanser måste komma fram, patienter få vård och sjukhusets verksamhet fungera utan avbrott samtidigt som byggproduktionen pågår.

Traditionellt har bygglogistik främst handlat om att få material och transporter att fungera på byggarbetsplatsen. Forskning visar dock att moderna byggprojekt kräver ett bredare synsätt där logistiken omfattar hela materialflödet, från leverantör till färdig installation. Samtidigt präglas byggprojekt ofta av många aktörer och komplexa samarbetsformer, vilket gör samordning och informationsutbyte till en central utmaning.

Examensarbetet undersöker hur bygglogistik planeras och används i Tillbyggnad Lund (TBL), en utbyggnad av Skånes universitetssjukhus i Lund. Eftersom byggnationen sker samtidigt som sjukhuset är i full drift ställs höga krav på säkerhet, framkomlighet och att verksamheten inte störs. Studien analyserar hur olika logistiklösningar används för att möta dessa utmaningar och möjliggöra ett effektivt genomförande av projektet.

Studien visar att bygglogistik i komplexa projekt handlar om betydligt mer än transporter och leveranser. I TBL-projektet används bland annat ett digitalt bokningssystem för leveranser, externa lager- och terminaler, en kontrollpunkt för transporter samt en särskild logistiksamordnare. Tillsammans bidrar dessa lösningar till bättre kontroll över materialflöden och transporter till byggarbetsplatsen. Digitala system gör det dessutom lättare att planera leveranser och upptäcka problem i flödet. Samtidigt räcker inte tekniken på egen hand. För att systemet ska fungera krävs tydliga roller, gemensamma arbetssätt och ett nära samarbete mellan de inblandade aktörerna.

En viktig slutsats är att avancerade logistiklösningar förändrar hur flexibilitet hanteras i byggprojekt. I traditionella projekt används ofta extra ytor på arbetsplatsen som buffertar när problem uppstår. I TBL-projektet är sådana möjligheter begränsade. Istället flyttas en del av flexibiliteten till logistikleverantörer. Detta minskar behovet av tillfälliga lösningar på bygget men ställer samtidigt högre krav på planering och framförhållning. Logistiken behöver därför planeras tidigt i projektet för att bli en integrerad del av projektets genomförande. Studien visar att frågor om leveranser, transporter och materialflöden behöver beaktas redan i upphandlingsskedet för att logistiklösningarna ska få full effekt.

Bygglogistik kommer sannolikt att få en allt viktigare roll i framtidens byggprojekt. När byggnation sker i tätbebyggda områden eller i närheten av pågående verksamhet räcker det inte att enbart fokusera på produktionen på byggarbetsplatsen. Effektiv planering av materialflöden och resurser blir i många fall en förutsättning för att projekt ska kunna genomföras på ett välfungerande sätt.